

განმარტებითი ბარათი

აჭარის ა.რ. საავტომობილო გზებისა და სამელიორაციო სისტემების მართვის დეპარტამენტის მიერ შ.კ.ს „გზაპროექტ“-თან გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად, 09 ივნის გაცემული დაგალების საფუძველზე ჩატარებული საკვლევაძიებო სამუშაოების შედეგად შედგენილ იქნა ხულოს მუნიციპალიტეტში ს/გზა „დიდაჭარა-საციხეური-გელაურა“ კმ0+000-კმ4+150 მონაკვეთზე ორფენიანი ასფალტობეტონის საფარის მოწყობის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია.

„დიდაჭარა-საციხეური-გელაურა“ კმ0+000-კმ4+150 გზის საპროექტო მონაკვეთი იწყება „დიდაჭარა-ღორჯომი“-ს ს/გზის ასფალტირებული გზიდან. დასაპროექტებელი მონაკვეთის სიგრძეა 4.15კმ.

გეგმა

გზა ხასიათდება ხშირი მოხვევის კუთხეებით, რომელთა რადიუსები მიღებულია ადგილზე არსებული პირობების შესაბამისად და არ იცვლება, მე-V კატეგორიის ტექნიკური ნორმის ფარგლებშია, საპროექტო მონაკვეთზე გზის გეგმიური მიმართულება უცვლელია.

საპროექტო დოკუმენტაცია დამუშავებულია 2016 წლის ივლისის თვეში ჩატარებული საველე საკვლევაძიებო მასალების საფუძველზე (აბსოლიტურ კოორდინატებში) აგეგმილია ტახეომეტრით და დაპროექტებულია პროექტირების პროგრამის გამოყენებით.

გრძივი პროფილი

გრძივი და განივი პროფილები ძირითადად გამოყენებულია უცვლელად, გათვალისწინებულია სახელმძღვანელო ნიშნულები გზის სამოსის კონსტრუქციის მიხედვით, ხასიათდება აღმავალი და დაღმავალი გრძივი ქანობებით, მე-V კატეგორიის ტექნიკურ პირობებს ძირითადად აკმაყოფილებს.

მიწის ვაკისი

მიწის ვაკისი განთავსებულია ძირითადად დასახლებულ ფერდობზე, გზის მიმდებარედ საცხოვრებელი სახლებია და საკარმილო ნაკვეთები. ვაკისის სიგანე ძირითადად 4-6-7 მეტრის ფარგლებშია, გვხდება შევიწროებული მონაკვეთები, რომელთა გაგანიერება გათვალისწინებულია გაბიონისა და ბეტონის საყრდენი კედლებით. გვერდულებზე ჩამოცვენილი გრუნტების გაწმენდით.

კიუვეტები მთელ სიგრძეზე მოსაწყობია, საპროექტო გზის 16 მონაკვეთზე საერთო სიგრძით 770 გრძ.მ-ზე პროექტით გათვალისწინებულია რკბეტონის კიუვეტები, ხოლო 422 გრძ.მ-ზე 12 მონაკვეთზე რკბეტონის არხი გადახურულია ლითონის ცხაურით.

გზის ვაკისისად წყლის აცილება ხდება ძირითადად გზაზე მიღებით, დამატებით გათვალისწინებულია გზაზე და შესასვლელებზე ლითონის მიღების მოწყობა $d=0.5\text{m}$ საერთო სიგრძით 120 გრძ.მ.

უსაფთხო მოძრაობის უზრუნველსაყოფად გათვალისწინებულია დამცავი ზღუდარების მოწყობა 5 ადგილზე საერთო სიგრძით 292 გრძ.მ და სპეციალური ბეტონის პარაპეტების 2 ადგილზე 88 გრძ.მ-ის მოწყობა.

გზის სამოსი

სავალი ნაწილი ძირითადად ხელშოვანია, ნაწილობრივ დაზიანებული, გადარეცხილი და გააჩნია მცირე სიდიდის ორმოები, პროექტით გათვალისწინებულია 1 ტიპის საგზაო სამოსის კონსტრუქცია.

ტიპი I

- ხელშოვანი საფუძვლის პროფილირება.
- საფუძვლის ქვედა ფენა ქვიშა-ხელშოვანი ნარევით სისქით 15სმ.
- საფუძველი ფრაქციული ღორლით (0-40) სისქით 12სმ.
- საფარის ქვედა ფენის მოწყობა მსხვილმარცლოვანი ფოროვანი ღორლოვანი ცხელი ასფალტობეტონისაგან სისქით 5 სმ
- საფარის ზედა ფენის მოწყობა წვრილმარცლოვანი მკვრივი ღორლოვანი ცხელი ასფალტობეტონისაგან სისქით 4 სმ.

სავალი ნაწილის სიგანე ცვალებადია 3.5-4.5 მეტრია.

შესასრულებელი სამუშაოები უნდა იყოს ორგანიზებული გამოყენებული მასალების, სამშენებლო მანქანებისა და რესურსების შესაბამისად, ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნით.

მშენებლობის ხანგრძლივობის მაქსიმალურად შემცირების მიზნით, რეკომენდირებულია სამუშაოების კომპლექსური მექანიზმებით და სპეციალიზირებული საწარმოო ბრიგადებით შესრულება. შრომის ორგანიზაციის და ანაზღაურების თანამედროვე მეთოდებისა და ფორმების გამოყენება.

სამუშაოები უნდა შესრულდეს СНиП 3.06.03-85 –ის „საავტომობილო გზები“ და პროექტში წარმოდგენილი „საეციფიკაციების“ მოთხოვნათა შესაბამისად.

აუცილებელია გზის შეკეთების დროს მოძრაობის ორგანიზაცია და საგზაო სამუშაოების წარმოების ადგილების შემოფარგვალა, შესრულდეს მოძრაობის ორგანიზაციისა და საგზაო სამუშაოების წარმოების ადგილების შემოფარგვლის ინსტრუქციის BCH 37-84 –ის შესაბამისად. სამუშაოების დაწყების და დამთავრების საგარაუდო დრო და რეკომენდირებული თანმიმდევრობა მოცემულია კალენდარულ გრაფიკზე.

ძირითადი მასალებით მშენებლობის უზრუნველყოფა ხდება დამკვეთოან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

მშენებლობის დამთავრების შემდეგ სრულდება სამშენებლო ტერიტორიის კეთილმოწყობის სამუშაოთა სრული კომპლექსი.

გზის შეკეთების დროს აუცილებელია მოქმედი სტანდარტებთა და ნორმებით ხელმძღვანელობა, მათი მოთხოვნების შესრულება შრომის დაცვასა და უსაფრთხოების ტექნიკაში.

გზაზე მომუშავენი უზრუნველყოფილი უნდა იყვნენ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით და აგრეთვე უნდა სრულდებოდეს საერთო კოლექტიური დაცვის ღონისძიებებიც.

აუცილებელია უსაფრთხოების ტექნიკის, საწარმოო სანიტარიისა და ხანძარსაწინააღმდეგო მოქმედი წესების, ნორმებისა და ინსტრუქციების დაცვა.

გზის სავალი ნაწილის რეაბილიტაციის სამუშაოების წარმოებისას, ასფალტებეტონის საფარის აღდგენის სამუშაოებში შედის საფარის ქვეშ საფუძვლის საგულდაგულოდ მომზადების, ასფალტებეტონის ნარევის დაგების და დატკეპნის სამუშაოები.

საფარის ქვედა ფენაში, მსხვილმარცვლოვანი ფორმოვანი დორდოვანი ასფალტბეტონის ნარევის მომზადებისათვის საჭირო ინერტული მასალებია ქვიშა 0-5მმ და ღორლი შემდეგი ფრაქციების 5-10, 10-15, 15-20 20-30მმ.

საფარის ზედა ფენაში, წვრილმარცვლოვანი დორდოვანი მკვრივი ასფალტბეტონის ნარევის მომზადებისათვის საჭირო ინერტული მასალებია ქვიშა 0-5მმ და ღორლი შემდეგი ფრაქციების 5-10, 10-15, 15-20მმ.

ასფალტბეტონის ნარევების მოსამზადებლად გამოსაყენებელი მასალები უნდა შეესაბამებოდეს მოქმედი ნორმების მოთხოვნებს. ბლანტი ნაკონბიტუმები ხარისხის ფიზიკური მაჩვენებლებით უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 22245-90-ის.

ბიტუმის გამოცდა ჩატარებული უნდა იყოს გოსტ 11501-78, 11505-75, 11506-73, 11507-78, 11510-65, 18180-72-ის მოთხოვნების მიხედვით. გამოსაყენებელი ბიტუმის მარკა დამოკიდებულია ასფალტბეტონის ნარევის სახეობაზე, კლიმატურ პირობებზე, გზის კატეგორიაზე.

ასფალტბეტონის ნარევები – გოსტ 9128-84

ღორლი. მასალა უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 8267-82

ქვიშა. მასალა უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 8736-77

მინერალური ფხვნილი მასალა უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 16557-78

ასფალტბეტონის ნარევები დამზადებული უნდა იქნას ასფალტბეტონის სახის, ტიპის და დანიშნულების მიხედვით (საპროექტო დოკუმენტაციის შესაბამისად). საფარის ფენისათვის გამოყენებული უნდა იქნას II მარკის B ტიპის ცხელი ასფალტბეტონის ნარევი.

1. ბიტუმის რეკომენდირებული შემცველობა ნარევებში – 5-7%
2. კომპონენტების დოზირების დასაშვები ცდომილება ნარევის მომზადებისას არ უნდა აღემატებოდეს ღორლისა და ქვიშისათვის $\pm 3\%$. მინერალური ფხვნილისა და ბიტუმისათვის $\pm 1.5\%$ შესაბამისი კომპონენტების მასისა.
3. ცხელი ასფალტბეტონის ნარევის ტემპერატურა შემრევიდან გამოშვებისას უნდა იყოს 140-165 გრადუსი

ასფალტბეტონის ნარევების მომზადება უნდა იწარმოოს სНиП 3.06.03-85 პ. 10.3-10.5, პ. 10.8-10.13-ის შესაბამისად. აუცილებლად უნდა იქნეს გამოყენებული ა/ბ ქარხანა ავტომატური მართვით, არანაკლები 50ტ/სთ მწარმოებლურობით, ასევე უნდა აიწონოს საავტომობილო სასწორზე 2%-მდე სიზუსტით.

ასფალტბეტონის საფარის დაგება უნდა მოხდეს სНиП 3.06.03-85 პ.10.16-10.32-ის შესაბამისად. ასფალტდამგებები გამოიყენება ტექ.ზედამხედველთან შეთანხმებით. როგორც წესი, გამოიყენება თანამედროვე, გაუმჯობესებული ასფალტდამგებები, აღჭურვილი სატკეპნი ძალით და ვიბროფილით.

სამუშაო ხარისხის კონტროლი უნდა აწარმოოს სНиП 3.06.03-85 პ.10.39-10.41-ის შესაბამისად.

საფუძვლის ქვესაგები ფენის მოსაწყობად გამოყენებული ქვიშა-ხრეშოვანი ნარევი უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 25607-83,

საფუძვლის ზედა ფენის მოსაწყობად გამოყენებული ღორლო უნდა შეესაბამებოდეს გოსტ 25607-83.

საფუძვლის ზედაპირის მომზადება ითვალისწინებს ბიტუმის მოსხმას. თხევადი ბიტუმი უნდა მოესხას თანაბრად მთელ ზედაპირზე, სНиП 3.06.03-85 შესაბამისად. ბიტუმის მოსხმა წარმოებს უშუალოდ ასფალტბეტონის დაგების წინ.

ასფალტბეტონის უნდა მოეწყოს მშრალ ამინდში, დღისით.

ცხელი ნარევები დაიგება გარემოს არანაკლებ $+5^{\circ}\text{C}$ ტემპერატურის დროს გაზაფხულზე და ზაფხულში, ხოლო შემოდგომაზე არანაკლებ $+10^{\circ}\text{C}$ გარემოს ტემპერატურის დროს.

ასფალტბეტონის ნარევის ტრანსპორტირებისათვის გამოყენებული უნდა იყოს ავტოტრანსპორტი მთლიანად სუფთა და გლუვი ზედაპირებით, სატრანსპორტო დოკუმენტაციის თანხლებით. ასფალტბეტონის ნარევის ტრანსპორტირების ხანგრძლივობა უნდა დადგინდეს დაგებისას მინიმალური ტემპერატურის უზრუნველყოფიდან გამომდინარე. თვითმცლელის ძარის ზედაპირს ფარავენ ნარევის მიკვრის ასაცილებლად გამოსაყენებელი ნივთიერების თხელი ფენით. არ უნდა იქნას გამოყენებული წარმოებული ნავთობპროდუქტები და სხვა ნივთიერებები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიონ ნარევის დაჭუქყიანება, ან მახასიათებლის შეცვლა. ავტოტრანსპორტში ნარევის ჩატვირთვის წინ ძარას უნდა მოცილდეს წყალი. ყველა თვითმცლელი უნდა აღიჭურვოს ბრეზენტით ან სხვა შესაფერი ზომების მასალით, რომელიც საკმარისი იქნება ნარევის დასაცავად ამინდის გათვალისწინებით.

ასფალტბეტონის ნარევის დაგება აუცილებელია შესრულდეს მნიშვნელოვანი შესვენებების გარეშე. მუშაობისა და მოძრაობის ორგანიზაცია უნდა იყოს ისეთი, რომ ტრანსპორტმა არ დააზიანოს ახლადდაგებული ასფალტბეტონის ნაწილურები. დაზიანებული ნაწილურები უნდა ჩამოიჭრას და დაიგოს ახალი ასფალტბეტონი. ასფალტბეტონის ნარევების დაგება უნდა განხორციელდეს ასფალტდამგებით და როგორც წესი, საფარის მთელ სიგანეზე. ნარევის დატკეპნა წარმოებს მოთხოვნათა შესაბამისად.

დატკეპნის დროს სატკეპნის წონა უნდა შეესაბამებოდეს შესასრულებელი სამუშაოების სახეობებს. დატკეპნა უნდა შესრულდეს ისე, რომ ზედაპირზე არ წარმოიქმნას ბზარები და არ დარჩეს ნაკვალევი. სატკეპნის სვლები უნდა იყოს ისეთი, რომ არ დააზიანოს ახლადდაგებული ასფალტბეტონის ნაწილურები, ასევე სატკეპნი არ უნდა გაჩერდეს ახლადდაგებულ ასფალტბეტონზე. დაგების დროს აუცილებელია საფარის სისტორის და განივი ქანობის შენარჩუნება. დაუშვებელია ავტოტრანსპორტის მოძრაობა ახლად მოწყობილ ასფალტბეტონის საფარზე მის მთლიან გაცივებამდე, რათა აცილებული იქნას საბურავის ნაკვალევის წარმოქმნა. ნარევების დატკეპნა უნდა დაიწყოს მათი დაგებისთანავე, ტემპერატურული რეჟიმის დაცვით, ტემპნის დასაწყისში არანაკლებ 120°C .

ასფალტბეტონის ნარევები იტკეპნება თავიდან 16 ტ მასის სატკეპნებით პნევმატურ ბორბლებზე (6-10 სვლა), ან გლუვვალციანი 10-13 ტ სატკეპნებით (8-10 სვლა), ან ვიბრაციული სატკეპნით მასით 6-8 ტ (5-7 სვლა) და საბოლოოდ – გლუვვალციანი სატკეპნით, მასით 11-18 ტ (6-8 სვლა).

სატკეპნების სიჩქარე ტკეპნის დასაწყისში არ უნდა აღემატებოდეს: გლუვვალციანებისა – 5 კმ/სთ, ვიბრაციულისა – 3 კმ/სთ და პნევმატურ ბორბლებზე – 10 კმ/სთ. ცხელი ნარევი რომ არ მიეკრას ვალცების ზედაპირს, ისინი სისტემატურად უნდა დასველდეს წყლით.

ადრე დაგებულ ფენებთან შეხების ადგილებში გასათვალისწინებელია განივი ნაკერი. განივი და გრძივი ნაკერები ეწყობა წინა ფენის ჩაჭრით საფარის მთლიან სიღრმეზე. ნაკერების მიდამოებში არ უნდა წარმოიქმნას უსტორობანი და ნაკვლვი. ნაკერის ირგვლივ ზედაპირი უნდა იწმინდებოდეს ზედმეტი მასალისაგან. ნაწილურები ასფალტის გაცივების შემთხვევაში აუცილებელია ან გაცხელდეს ან გაიპოხოს ბიტუმით. განივ და გრძივ ნაწილურებზე საჭიროა ბიტუმით შეგრუნტვის ფენის დატანა.

დაგებული ასფალტბეტონიდან შერჩეული ნიმუშების სისქე და სიმკვრივე განისაზღვრება მათგან აღებული სინჯების გამოცდის შედეგებით.